

RONALD A.R. AARSEN

VOORDAT IK
GEDENK
TE STERVEN

UITGEVERIJ VILLAGE

VOORDAT IK GEDENK TE STERVEN

Voordat ik gedenk te sterven

Ronald A.R. Aarsen

ISBN 978 94 61852 298 paperback

Ook verkrijgbaar als eBook

1e druk oktober 2018

Omslagontwerp: Eric Jan van Dorp

Omslagfoto: Chris Lawton (unsplash.com)

VanDorp Uitgevers / Uitgeverij Village

Postbus 42

3956 ZR LEERSUM

info@vandorp.net

www.vandorp.net

Kijk voor meer boeken over Mens & Maatschappij op vandorp.net

Copyright©2018 VanDorp Uitgevers (deze uitgave)

Copyright©2018 Ronald A.R. Aarsen

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd
in welke vorm dan ook zonder uitdrukkelijke en
schriftelijke toestemming van de uitgever.

RONALD A.R. AARSEN

VOORDAT IK
GEDENK
TE STERVEN

UITGEVERIJ VILLAGE

Van dezelfde auteur:

De Kanselier, nomade voor het vaderland (2014)

Verweesde Kudde (2015)

Microlieten (2017)

Kijk op www.vandorp.net

*Met zijn kleine werktuigen
maakt de mens
slechts rimpelingen
in de vijver van de Eeuwigheid.*

~~~

Uit de trilogie *Microlieten*.

Agamemnon tot Odysseus:

“Toen ik lag te sterven, wilde de vrouw...mijn ogen niet sluiten toen ik afdaalde in het dodenrijk. “

Boek XI van Homerus' Odyssee.

Waarom dit boek?

Een jaar nadat vastgesteld werd dat ik bloedkanker had werd duidelijk dat de eerste diagnose niet helemaal juist was. Na onderzoek van het beenmerg bleek dat een mutatie in het DNA me had opgezadeld met Myelofibrose. Een niet te genezen ziekte die me in het beste geval nog enkele maanden of misschien wel jaren respijt geeft om me voor te bereiden op het einde van een welbesteed leven.

Ja, wat doe je dan? Je neemt je voor die jaren niet te gaan zitten simmen maar samen met je echtgenote en de familie een zo gewoon mogelijk leven te leiden. Een *bucket-list* heb ik niet echt. Onze jaren in de diplomatieke dienst waren al rijk en welbesteed genoeg. Ik schreef daarover in mijn boek de Kanselier.

In onze familie discussieerden we wel vaker over ons geloof en de laatste tijd natuurlijk over het bestaan van een hiernamaals. Ik had en heb daarover een wat afwijkende mening en plotseling realiseerde ik me dat in de tijd die me nog rest ik die ideeën wel eens kon uitwerken en op papier zetten. Geen lange verhandelingen maar kort en bondig. Grote stappen tussen feiten en conclusies om het niet al te ingewikkeld te maken.

Ik begin dus met goede moed en al schrijvend hoop ik mijn gedachten te ordenen over wat ik aan kennis heb opgedaan en mijn vooronderstellingen uit te werken. Ik pretendeer niet de wijsheid in pacht te hebben. Verre van dat. Ik zou het echter jammer vinden als na mijn overlijden mijn hersenspinsels definitief verloren zouden gaan.

Ronald A.R. Aarsen - Deventer, najaar 2018

Inhoud

Deel I - Stand van de wetenschap en het geloof

1.	Voorwoord	13
2.	Ontstaan van het leven op aarde	15
3.	Ons brein	16
4.	Ons geheugen	18
5.	Bewustzijn	20
6.	Persoonlijkheid	21
7.	Moraliteit	23
8.	Godsbesef	26
9.	Religie	29
10.	De ziel	32
11.	De geest	35
12.	Het sterven	38
13.	Bijna-doodervaring	42
14.	Hemel en hel	44
15.	De eeuwigheid	48

Deel II - Mijn geloof

16.	Het ontstaan van het universum	57
17.	Het ontstaan van het leven en de mens	59
18.	De evolutie van de mens en zijn brein	62
19.	Godsbesef en religie	65
20.	De ziel en de geest	70
21.	De zin van het leven	72
22.	Het sterven	74
23.	Hemel, hel en eeuwigheid	77
24.	Mijn geloof	79
25.	Nawoord	81

DEEL I

STAND VAN
DE WETENSCHAP
EN HET GELOOF

1. Voorwoord

Ik gun iedereen zijn eigen geloof. Hoe vreemd het mij ook mag voorkomen. Ik zal hem niet bestrijden of belachelijk maken zelfs als hij denkt dat...

*...de aarde in zeven dagen geschapen is,
...je na je dood eeuwig zal voortleven in hemel of hel,
...alles wat in de Bijbel, Koran, Veda's of Thora staat waar is,
...het einde der tijden voor de deur staat,
...God een éénjarige, muisgrijze Ezel is en hem wil kussen
(Reve),
...de aarde plat is,
...na de biecht al je zonden vergeven zijn,
...vele maagden je opwachten in het paradijs,
...er geesten huizen in planten, bomen en water,
...een waringin de poortwachter tegen kwade geesten is,
...je met een speldenprik in een poppetje iemand kan doden.*

Maar gun dan ook mij mijn geloof, hoe afwijkend dat ook mag zijn. Mijn geloof dat een mengeling is van wetenschap en diverse filosofieën.

Ik zal mij niet bezondigen aan blasfemie ondanks dat ik een archaisch Godsbeeld verwerp en niet in een oud testamentische hemel of hel geloof.

Mijn enig doel is mijn denken en geloof vast te leggen voor mijn overlijden, voordat mijn brein voor altijd dooft.

Voordat ik echter toekom aan deel 2 waarin ik mijn (on)geloof uiteenzet zal ik eerst in het kort het ontstaan van de hersenen, het geheugen en ons bewustzijn beschrijven

aan de hand van de huidige wetenschap. Het brein waarvan velen denken dat we de essentie meenemen naar een hiernaams. Vervolgens een eveneens korte uiteenzetting over Godsbesef, religie, de ziel etc.

2. Ontstaan van het leven op aarde

Honderden miljoenen jaren geleden toen het leven op aarde ontstond was in alle cellen de mogelijkheid tot reproductie aanwezig. Waarschijnlijk zat er binnenin wat eiwit en korte strengen met erfelijk materiaal. Een zogenaamd erfelijkheidsmolecuul waarop de cel een blauwdruk van zijn bouw kon opslaan. Met die blauwdruk konden moleculen binnenin de cel dan een nieuwe cel bouwen.

Voortplanting was nodig om het organisme te verjongen. Dit gebeurde door zich op te splitsen, te delen. Het erfelijk materiaal bleef in dat geval wel identiek. Organismen die aan *seksuele* voortplanting deden wisselden DNA uit zodat nieuwe unieke combinaties van genen ontstonden. In die groepen konden individuen van elkaar gaan verschillen. In een zich steeds veranderende leefomgeving pasten een aantal cellen zich beter aan dan anderen. Die verbeterde organismen overleefden doordat hun voorouders kans zagen om hun kenmerken door te geven. Het voornaamste doel was altijd: *zich voortplanten en overleven*. Gedurende miljoenen jaren zorgde dit proces ervoor dat organismen geleidelijk aan steeds veranderden door zich telkens beter aan te passen aan de zich wijzende leefomstandigheden.

3. Ons brein

Een grote stap binnen deze processen was de aanmaak van hersenen. Het organisme vormde een waarnemend, aansturend, controlerend en informatieverwerkend orgaan, het brein. Dat was vooral van belang om herinneringen op te slaan opdat niet telkens dezelfde fouten werden gemaakt. Bijvoorbeeld anticiperen op bedreigende situaties die de soort in gevaar bracht.

Er ontstonden verschillende soorten met hersenen. Onder andere de gewervelden en de ongewervelden. Sommige ongewervelden hebben echter geen hersenen. Planten bijvoorbeeld missen dat orgaan maar hebben wel een geavanceerd signaalnetwerk dat een vorm van geheugen mogelijk maakt.

Tot de hersenen van gewervelden behoort ook het menselijk brein. Het is opgebouwd uit wel 100 miljard neuronen waarvan elke cel door chemische processen en kleine elektrische stroompjes in verbinding staat met andere neuronen. Tijdens de evolutionaire ontwikkeling van de mens is in een periode van drie miljoen jaar de grootte van onze hersenen meer dan verdrievoudigd. De groei van onze hersengrootte kwam door toename van het aantal bouwstenen, de hersencellen en hun verbindingen. Om het nog ingewikkelder te maken bevinden zich ook nog neuronen in het ruggenmerg maar lopen ook als draden door het lichaam. De hersenen besturen en coördineren voornamelijk de sensorische systemen en lichaamsfuncties zoals ademhaling, bloeddruk en lichaamstemperatuur. Volgens de huidige wetenschap is de evolutie van alle organismen en de creatie van het brein het

gevolg van enkel materiële/fysieke processen.

In een later stadium heeft het menselijk brein zich vooral ontwikkeld als de bron en zetel van het geheugen, bewustzijn en emotie.

4. Ons geheugen

Indien een neuron A in ons brein dicht genoeg bij neuron B ligt zal hij deze prikkelen en als dat vaak genoeg gebeurt vindt er een bepaald proces plaats dat ervoor zorgt dat beide neuronen makkelijker en efficiënter gaan communiceren. Zo worden neurale netwerken gevormd. In deze netwerken liggen herinneringen, kennis en vaardigheden opgeslagen. Dit kunnen expliciete herinneringen zijn of motorische vaardigheden.

Het geheugen is echter selectief in het onthouden van meer of minder belangrijke zaken. Sommige netwerken zijn klein en te relateren aan tamelijk specifieke zaken en die herinneringen zijn vaak tijdelijk. Zo kan je een stoel zien en die even later in gedachten weer oproepen en bekijken. Dagen later is die herinnering alweer vergeten. In het geval dat een dikke tante door die stoel zakt worden twee neurale netwerken met informatie over de stoel en de tante aan elkaar gekoppeld en kan die gebeurtenis nog jaren later worden herinnerd. Het netwerk heeft zich verstevigd en voor langere tijd vastgelegd.

Andere netwerken zijn nog uitgebreider, zoals het herkennen van gezichten, het leren van een taal of het oplossen van wiskundige formules. Voor dergelijke complexe taken zijn verschillende netwerken samen verantwoordelijk. Netwerken voor geheugen, taal, emotie en motoriek werken intensief samen om gedachten en gevoelens op te slaan of weer te geven.

In de dierenwereld is het duidelijk dat zij niet alleen over hersens beschikken maar een aantal van hen ook een

geheugen. Honden kunnen zich bijvoorbeeld ook zonder training ingewikkelde gebeurtenissen herinneren en dat geldt ook voor andere zoogdieren. Vooral olifanten hebben een goed geheugen. Veel andere dieren herinneren zich de plaatsen waar ze voedsel vinden of weten instinctief de weg tijdens hun jaarlijkse trek.

Wat betreft het geheugen is de mens dus niet uniek. Alleen in de capaciteit van zijn brein en het gebruik daarvan heeft hij een grote voorsprong op dieren en sommige planten.